

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΝΟΥΣΙΑ
τ. Τμηματάρχου Έθνικης Τραπέζης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Ο ιδρυτής της Έθνικης Τραπέζης
καί πρώτος Διοικητής 1841 - 1869

Η ιστορία της Έθνικης Τραπέζης είναι στενά συνδεδεμένη με την ιστορίαν του Έλληνικού Κράτους και με την εξέλιξιν της οικονομίας της Χώρας. Η εξαιρετική ανάπτυξις της νεωτέρας Ελλάδος από το 1841 έως σήμερα οφείλεται κατά πολύ εις την δράσιν της Έθνικης Τραπέζης.

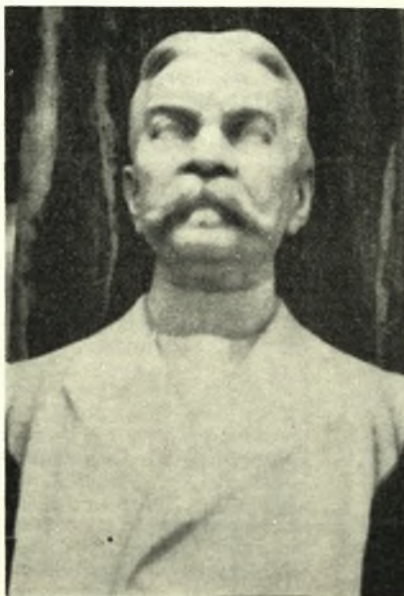
Όταν την 30/3/1841 ο βασιλεύς Όθων υπέγραφε το διάταγμα της ιδρύσεως της Έθνικης Τραπέζης, η Ελλάς ήτο πτωχή και καθυστερημένη χώρα. Τράπεζαι δέν υπήρχαν. Η χώρα είχε τρομεράν έλλειψιν κεφαλαίων. Το μετοχικόν κεφάλαιον του νέου ιδρύματος είχε ορισθή αρχικώς εις 20.000.000 δραχμών και είχε διαιρεθῆ εις 20.000 μετοχάς. Από τους πρώτους που προσέφεραν κεφάλαια διά την νέαν Τράπεζαν ήταν ο Γεώργιος Σταυρος, ο μεγάλος Έλβετός φιλέλληνας και τραπεζίτης Jean-Gabriel Eynard, ο Βασιλεύς Λουδοβίκος Α΄ της Βαυαρίας, ο Βασιλεύς Όθων, ο Νικόλαος Ζωσιμάς, ο Κ. Βράνης και πλούσιοι όμογενείς. Ωστόσο τον κεφάλαιον δέν ήμποροῦσε να καλυφθῆ έξ ολοκλήρου από την αρχήν και έπέρασαν πολλά χρόνια μέχρις ότου η Τράπεζα διαθέσει όλας τας μετοχάς της.

Υπήρξαν στερεά τά θεμέλια επάνω εις τά όποια ο Γεώργιος Σταυρος και ο Έυνάρδος εστήριξαν το Ίδρυμα και η σωφροσύνη και η πολιτικότης με την όποιαν ο Γεώργιος Σταυρος, ως πρώτος Διοικητής της Έθνικης Τραπέζης, κατηύθυνε τας εργασίας αυτής από το 1841 μέχρι το 1869 είχαν ως αποτέλεσμα ν' ανταποκριθῆ το Ίδρυμα εις τας προσδοκίας του έλληνικού λαού.

Ο νόμος του 1841 «περί συστάσεως της Έθνικης Τραπέζης» περιώριζε τας εργασίας της. Η Τράπεζα χορηγοῦσε δάνεια επί υποθήκη και επ' ένεχύρω και προεξωφλοῦσεν εμπορικά γραμμάτια. Ο νόμος έδιδεν επίσης εις αυτήν το δικαίωμα να εκδίδη τραπεζογραμμάτια.

Η λογιστική κατάστασις της 1^{ης} Ιανουαρίου 1843 περιελάμβανε τά ακόλουθα στοιχεία:

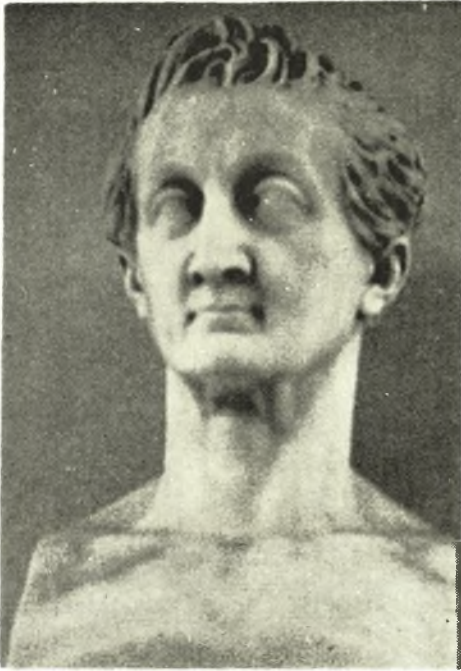
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΡΕΪΤ
Διοικητής 1896 - 1911

Κεφάλαιον κατατεθειμένον	Δρχ.	3.949.000
Τραπεζ. γρηττα εις κυκλοφορίαν	»	307.950
Παρακαταθήκαι (ήτοι Καταθέσεις)	»	54.796
Διαθέσιμα	»	445.223
Χορηγήσεις	»	5.795.943
Σύνολον Ένεργητικού/Παθητικού	»	6.942.701
Έξοδα Διαχειρίσεως β' εξαμήνου 1842	»	18.518
Καθαρά κέρδη β' εξαμήνου 1842	»	130.449
Μέρισμα 3,5 % ήτοι Δρχ. 35 κατά μετοχήν		

Από τά πρώτα της χρόνια η Τράπεζα προσήρμοζε την λειτουργίαν της προς τας ευρύτερας οικονομικας ανάγκας της Χώρας. Η προσαρμογή αυτή έγινετο με ύπολογισμένην συντηρητικότητα. Η δραστηριότης της ακολουθοῦσε την εξέλιξιν της οικονομικῆς ζωῆς του τόπου.

Κατά τά 28 χρόνια που είχε διοικήσει την Τράπεζαν ο Γεώργιος Σταυρος και, μετά τον θάνατόν του, με Διοικητήν τον Μάρκον Ρενιέρην (1869 - 1890) η Τράπεζα ανέπτυξε μεγάλην δραστηριότητα εις πολλούς τομείς. Αναφέρομεν μερικους σταθμούς της εποῆς αυτής: Έγινεν η διώρυξις του πορθμού του Εύριπου (1849). Ίδρυσε την πρώτην έλληνικην εταιρίαν θαλασσίων και χερσαίων συγκοινωνιών και ασφαλειών (1855 - 1857). Έβοήθησεν εις την σύστασιν της εταιρίας διά την αποξήρανσιν της λίμνης Κωπαΐδος (1876). Συνέδραμε την εταιρίαν τομῆς του Ίσθμου της Κορίνθου το 1881. Συνέβαλεν εις την κατασκευήν των σιδηροδρόμων Πελοποννήσου και Θεσσαλίας το 1882. Σ' όλα αυτά τά δημόσια έργα η Τράπεζα υπήρξε πρόθυμος συνεπίκουρος. Κατά τά 20 χρόνια που ακολούθησαν, η Τράπεζα είχε Διοικητάς τον Παῦλον Καλλιγᾶ (1890 - 1896), τον Στέφανον Στρέϊτ (1896 - 1911) και τον Ιωάννην Βαλαωρίτην (1911 - 1914). Κατά το χρονικόν αυτό διάστημα η Τράπεζα συνέχισε και επεξέτεινε την δράσιν της διά κοινωφελείς σκοπούς. Το Ίδρυμα συνέβαλεν επίσης εις την αναδιοργάνωσιν των δημοσίων οικονομικῶν. Μετά το έθνικόν άτύχημα του πολέμου του 1897 ανέλαβεν ως Υπουργός των Οικονομικῶν ο Στέφανος Στρέϊτ, τότε Διοικητής της Τραπέζης. Ο Στρέϊτ κατώρθωσε να άμβλύνη την οικονομικήν καταστροφήν η

ΙΩΑΝΝΗΣ Ε΄Υ΄ΝΑΡΔΟΣ
Ίδρυτής

όποια προέκυπεν από την στρατιωτική ήταν της Ελλάδος. Κατέστησεν ολιγώτερον βαρύν τον οδυνηρόν διεθνή οικονομικόν έλεγχον ό οποίος είχε επιβληθή τότε εις την Ελλάδα από τας ξένας Δυνάμεις. Κυρίως όμως, ό Στρέϊτ κατάρθωσε να προωθήση τὰ δημόσια οικονομικά εις την όδόν της περισυλλογής και όριστικής εξυγιάνσεως.

Ή αποφασιστική εξέδηλώθη ή συμβολή της Τραπεζής εις την θεραπείαν εκτάκτων έθνικων κοινωνικων αναγκων, ως π.χ. εις την περίπτωση των προσφύγων εκ Κρήτης κατά την επανάστασιν του 1866 - 1868, της αποκαταστάσεως των πολεμοπαθων πληθυσμων της Ηπειρου και της Θεσσαλίας (1897 - 1898), της ενισχύσεως των θυμάτων του Μακεδονικου αγώνος και των Έλλήνων προσφύγων εκ της Ανατ. Ρωμυλίας, Βουλγαρίας και Ρουμανίας (1898 - 1911). Το 1910 ό τότε Υποδιοικητής της Τραπεζής Ιωάννης Βαλαωρίτης εισηγήθη εις την Βουλήν και έψηφίσθη ό περίφημος νόμος ΓΧΜΒ΄. Ο νόμος αυτός που απέτέλεσε πρωτοτυπίαν εις τό πεδίο της νομισματικής τεχνικής και της συναλλαγματικής πολιτικής, προέβλεπε και έρρυθμιζε την αγοραπωλησίαν χρυσοϋ και συναλλάγματος διά τραπεζογραμματίων της Έθνικής Τραπεζής. Διά της εφαρμογής του νόμου αυτού ή Τράπεζα συνεκέντρωσε σημαντικά αποθέματα εις χρυσόν και εις συναλλάγμα και ήδυνήθη να χρηματοδοτήση τό Κράτος κατά τους απελευθερωτικούς πολέμους του 1912 - 1913. Ο Ιωάννης Βαλαωρίτης εις τον Απολογισμόν του έτους 1912 έλεγεν εις την Γενικήν Συνέλευσιν των Μετόχων: «Δύναται να ισχυρισθῆ με υπερηφάνειαν ή Έθνική Τράπεζα ότι εις τας κρίσιμους αυτὰς περιστάσεις απέδειχθη άνταξία του προορισμού της και του έθνικου καθήκοντός της».

Η όγδόη δεκαετία της ζωής της Έθνικής Τραπεζής συμπύπτει με την θυελλώδη περίοδον του πρώτου παγκοσμίου πολέμου (1914 - 1918) και του έσωτερικου διχασμού. Συμπύπτει επίσης με τους νικηφόρους αγώνας και την στρατιωτικήν καταστροφήν εις την Μικράν Ασίαν. Υπό τας διαδοχικάς διοικήσεις του Ιωάννου Εϋταξία, του Αλεξάνδρου Ζαΐμη και του Δημητρίου Μαξίμου ή Τράπεζα δέν

παρέλειπε και πάλιν να εκπληρώση τό έθνικόν της καθήκον. Η Τράπεζα τότε σχεδόν μόνη της διεξήγαγε με αποτελεσματικότητα τον επισιτισμόν της Χώρας. Έχρηματοδότησε τον αγώνα των συμμαχικων στρατευμάτων που πολεμούσαν εις την Ελλάδα εναντίον των Γερμανων, Βουλγάρων και Τούρκων. Επίσης ανέλαβε την πρώτην περίθαλψιν των προσφύγων που ήλθον από την Μικράν Ασίαν και την Θράκην.

Εις τὰ τέλη της δεκαετίας 1911 - 1921, ή Τράπεζα απέκτησε τό αποκλειστικόν προνόμιον να εκδίδη και να κυκλοφορή τραπεζικά γραμμάτια εις όλόκληρον την Ελλάδα. Περιορισμένον δικαίωμα να εκδίδουν και να κυκλοφοροϋν τραπεζογραμματία είχαν προηγουμένως και ή Ίονική Τράπεζα μέχρι τό 1921, ή Τράπεζα Κρήτης μέχρι τό 1919 και παλαιότερα ή Τράπεζα Ηπειροθεσσαλίας (1882 - 1899).

Κατά την ενάτην δεκαετίαν της ζωής της Τραπεζής (1920 - 1930) έσημειώθη αποφασιστική καμπή εις την σταδιοδρομίαν της. Αυτή ή δεκαετία ήτο σημαντική διά την ανέλιξιν της ελληνικής οικονομίας. Διότι με τό τέλος των απελευθερωτικων πολέμων, με την έλευσιν των Έλλήνων προσφύγων από την Μικράν Ασίαν, από τον Εϋξεινον Πόντον και από την Θράκην και με την άνταλλαγην των μουσουλμανικων πληθυσμων των νέων ελληνικων χωρών, διηρϋνθησαν μεγάλως τὰ πλαίσια της παραγωγής. Η Έθνική Τράπεζα πρωτοστάτησε τότε εις την λύσιν του ένεργειακου προβλήματος της πρωτευούσης με την ίδρυσιν της Γενικής Έλληνικής Έταιρίας μαζί με την άγγλικήν Power & Traction Financing Co. και συνέβαλεν εις την χρηματοδότησιν της Έλληνικής Έταιρίας Υδάτων προς κατασκευήν του φράγματος του Μαραθώνος υπό της άμερικανικής εταιρίας Ulen, διά του όποιου έλύετο τότε τό σοβαρόν πρόβλημα της ύδρευσεως των Αθηνων και του Πειραιώς.

Η Έθνική Τράπεζα συνέβαλεν επίσης εις την ίδρυσιν του Αϋτονόμου Σταφιδικου Οργανισμού, ό όποιος από τότε έγινε ρυθμιστής του δυσχερούς προβλήματος της σταφίδος. Επίσης τό 1925, ανέλαβε την διαχείρισιν της εκκλησιαστικής περιουσίας, καθώς, και την διαχείρισιν των κτημάτων που ανήκον εις τους Μουσουλμάνους οι όποιοι άντηλλάγησαν με τον ελληνικόν πληθυσμόν της Μ. Ασίας. Η Τράπεζα με τὰ δάνειά της διηκούλυε τό Κράτος εις την πραγματοποιήσιν του προγράμματος όδο-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ
Διοικητής 1911 - 1914

Το Κτίριον τοῦ κεντρικοῦ καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατὰ τὸ 1841

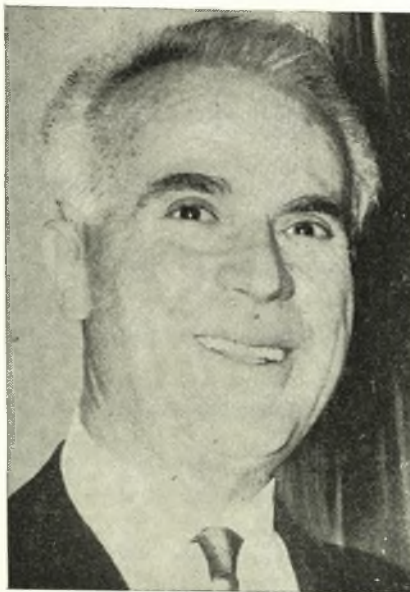
ποιίας. Κατὰ τὸ 1926 ἐχρηματοδότησε τὴν Ἑταιρίαν Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων με 600.000 λίρας Ἀγγλίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς.

Ἡ κρίσιμος καμπὴ διὰ τὴν σταδιοδρομίαν τῆς Τραπεζῆς συνδέεται με τὴν παραίτησίν τῆς ἀπὸ τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον κατὰ τὸ ἔτος 1927, ἐνῶ τοῦτο ἔληγε τὸ 1950. Τὴν 27^{ην} Ὀκτωβρίου 1927 ὑπεγράφη μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς σύμβασις διὰ τῆς ὁποίας προεβλέπετο ἡ ἴδρυσις τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Τὴν 28^{ην} Μαΐου 1928 τὸ νέον ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα παρέλαβε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον, τὸ συναλλαγματικὸν ἀπόθεμα, ὅλα τὰ σχετικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἰδίου τοῦς λογαριασμοῦς τοῦ Κράτους. Κατὰ τὰ ἔτη 1927 - 1929 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα συνετέλεσεν ἐπίσης εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Κτηματικῆς καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς με ἰδικὰ τῆς κεφάλαια καὶ τὰς ἐβοήθησεν εἰς τὰ πρῶτα βήματά των με προσωπικὸν καὶ τεχνικὴν ὀργάνωσιν. Ὑπὸ τὴν νέαν μορφήν τῆς ἡ Τράπεζα κατέστη πάλιν ὁ κύριος φορεὺς συγκεντρώσεως καὶ διοχετεύσεως κεφαλαίων ζωογονοῦσα ὅλους τοὺς παραγωγικοὺς τομεῖς καὶ πρὸ παντὸς τὴν βιομηχανίαν. Με Διοικητὰς τὸν Ἰωάννην Δροσόπουλον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Κοριζῆν (1928 - 1941), ἡ Τράπεζα ἐπανέυρε ταχέως τὸ οἰκονομικὸν μεγαλεῖον τῆς. Ὅταν ἡ νέα ἐκδοτικὴ Τράπεζα εὐρέθη εἰς δυσχερῆ θέσιν, λόγῳ τῆς κρίσεως τοῦ 1932, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα προσέτρεξε πάλιν διὰ νὰ προλάβῃ τὴν καταστροφὴν καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος ποσὸν 5.000.000 δολλαρίων, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς κάλυμμα τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἑλληνικοῦ χαρτονομίσματος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΩΤΗΣ
Ἵποδιοικητῆς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
Διοικητῆς 1966 -

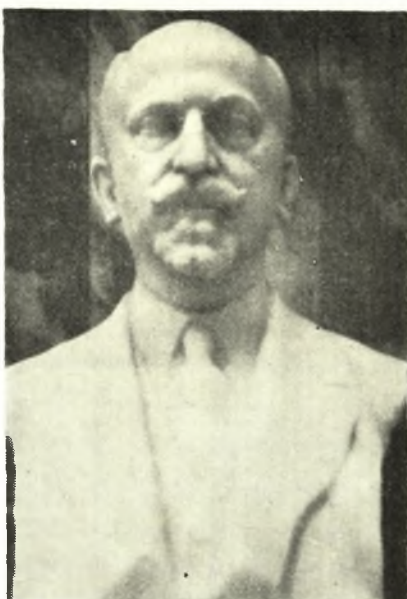
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΑΖΗΣ
Ἵποδιοικητῆς

Μόλις παρήλθεν ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διωχέτευσε τὰ τεράστια διαθέσιμά τῆς, καθὼς καὶ κεφάλαια τὰ ὁποῖα εἶχε προσελκύσει ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὰ ἔτη τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς ἄφησαν βαθεῖα τὰ ἴχνη τους εἰς ὀλόκληρον τὸν οἰκονομικὸν ὀργανισμόν τῆς Χώρας καὶ διὰ τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ νομισματικοῦ συστήματος ἐκλόνισαν τὰς βάσεις τῆς πίστεως. Οὕτω, ἐξηνεμίσθησαν τὰ κεφάλαια τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, καθὼς καὶ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν τραπεζῶν, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἀποφασιστικότητά καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τοῦ Προσωπικοῦ τῆς διεσώθη τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς εἰς χρεόγραφα καὶ ἀκίνητα περιουσίας τῆς. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1944, ὅταν ἡ Ἑλλάς ἀπηλευθερώθη, ἡ ἔθνικὴ οἰκονομία εἶχε τραυματισθῆ βαρέως. Οἱ κλάδοι τῆς παραγωγῆς εἶχον καταστραφῆ σχεδὸν ὀλοσχερῶς. Ἡ νέα Διοίκησις τῆς Τραπεζῆς (1945-1951) ὑπὸ τὸν Γεώργγιον Πεσμαζόγλου, ἡ ὁποία ἐξελέγη κατὰ τὴν πρώτην μεταπολεμικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Μετόχων, εὐρέθη ἐνώπιον συνθηκῶν ἀναλόγων περίπου πρὸς ἐκεῖνας τὰς ὁποίας εἶχον ἀντιμετωπίσει ἓνα αἶψα πρὶν οἱ ἰδρυταὶ τῆς Τραπεζῆς. Τὸ 1841 ἡ οἰκονομία ἦτο ἀνύπαρκτος. Τὸ 1945 ἡ ἔθνικὴ οἰκονομία ἦτο ἐκ βάθρων ἐξηρθρωμένη. Ἐρείπια ἦσαν τότε, με ερείπια ἦτο καὶ τώρα γεμάτη ἡ ἑλληνικὴ γῆ. Με

πίστιν καὶ καρτερίαν ἡ Διοίκησις καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπεζῆς εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Ἰδρύματος. Καὶ παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας ποῦ ὀφείλοντο κατὰ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ ἔτη κυρίως εἰς τὸν συμμοριτοπόλεμον, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ
Διοικητής 1921 - 1923

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
Διοικητής 1928 - 1939

άνεκτησε βαθμηδόν τὸ κύρος εἰς τὴν παλαιὰν ἰσχὺν τῆς.

Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν συνεκεντρώθησαν καὶ πάλιν εἰς τὸ ὑπεραιωνόβιον τοῦτο Ἴδρυμα ὑπὸ μορφήν καταθέσεων μεγάλα κεφάλαια ποῦ ἐκάλυπτον ὅλον ἐν περισσοτέρας ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας. Μεταξὺ τοῦ 1947 καὶ 1951 τὰ κεφάλαια αὐτὰ ἀνήλθον ἀπὸ 65 δισεκατ. (παλαιὰ δραχμαὶ) εἰς 960 δισεκατ. καὶ αἱ χορηγήσεις ἀντιστοίχως ἀπὸ 422 εἰς 1.550 δισεκατ. δραχμῶν. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ δεῖκνουν ἐπίσης τὴν ραγδαίαν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς Τραπεζῆς ἔναντι τοῦ ἐκδοτικοῦ Ἰδρύματος, δεδομένου ὅτι ἐμειώθη οὐσιωδῶς ἡ ἐξάρτησις τῆς ἀπὸ τὸ τελευταῖον τοῦτο. Πρόσθετον ἔνδειξιν ὅμως τῆς σταθερᾶς ἀυξήσεως τῆς ἰσχύος τῆς Τραπεζῆς εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἤδη διὰ τὴν χρῆσιν 1949 κατεβλήθη μέρισμα εἰς τοὺς μετόχους.

Ἡ κατὰ τὸν Φεβρουάριον 1953 ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως συγχώνευσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς

μὲ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἄλλωστε προηγήθη μία βραχεῖα περίοδος ἀνωμαλίας, δὲν ἦτο ἄνευ σοβαρῶν συνεπειῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἰδιαιτέρως ἐπαχθεῖς ἦσαν αἱ συνέπειαι τῆς ἀθρόας ἀπολύσεως ἑκατοντάδων ὑπαλλήλων μὲ τεραστίαν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν δύο Τραπεζῶν καὶ ἡ ἐντεῦθεν σταθερὰ καὶ δυσανάλογος ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐκ τῆς συγχωνεύσεως προελθόντος ὀργανισμοῦ. Ἡ ἐξυγιάνσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐπετεύχθη μόλις ἀπὸ τοῦ 1955 ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ παλαιοῦ ἱκανωτάτου στελέχους αὐτῆς, Βασιλείου Κυριακοπούλου.

Κατὰ τὴν ἔκτοτε διαρρεῦσασαν δεκαετίαν ἡ Τράπεζα κατέστη συγχρονισμένος πιστωτικὸς ὀργανισμὸς. Ὅχι μόνον τὸ λογιστικὸν τῆς σύστημα ἀνεμορφώθη καὶ προσηρμόσθη εἰς τὰ τελευταῖου τύπου μηχανολογιστικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπρα-

Τὸ κεντρικὸν κατάστημα ὡς ἔχει σήμερον

ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1854¹

(Ἐκ τῶν Διπλωματικῶν Ἀρχείων τοῦ Ὑπουργείου
Ἐξωτερικῶν καὶ Ναυτικῶν τῆς Γαλλίας)

ΗΛΙΑ ΠΑΝΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Διδάκτορας Νεωτέρας Ἱστορίας Πανεπιστημίων
Ἀθηνῶν καὶ Παρισίων

γματοποιήθησαν οὐσιώδεις βελτιώσεις καὶ ἐπεκτάσεις. Τὸ δίκτυον τῶν ὑποκαταστημάτων καὶ πρακτορείων τῆς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἠδξήθη κατὰ τὴν δεκαετίαν αὐτὴν κατὰ 40 μονάδες περίπου (ἀπὸ 133 εἰς 170), προβλέπεται δὲ ὅτι θὰ ἀδξηθῆ ἀκόμη περισσότερο εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον. Ὅλα σχεδὸν τὰ νέα ὑποκαταστήματα ἐστεγάσθησαν εἰς νέα κτίρια διαθέτοντα τὰς πλέον συγχρονισμένας ἐγκαταστάσεις πού παρέχουν ἄνεσιν εἰς τὴν πελατεῖαν καὶ τὸ προσωπικόν.

Παραλλήλως, ἐπεξετάθησαν τεραστίως αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπεζῆς εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς. Ἀρκεῖ νὰ ὑπομνησθῆ ὅτι αἱ καταθέσεις τῆς ἠδξήθησαν ἀπὸ 3 δισεκ. τὸ 1955 εἰς 21 δισεκατ. περίπου τὸ 1965 καὶ αἱ χορηγήσεις ἀντιστοίχως ἀπὸ 3,2 δισεκατ. εἰς 18 δισεκατ. Ὁ ὄγκος τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς ἠδξήθη ἀναλογικῶς ἀκόμη περισσότερο, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν συναλλασσομένων με αὐτὴν. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὸ 1955 οἱ καταθέται ἀνήρχοντο εἰς 83.000 περίπου, ἐνῶ σήμερον φθάνουν σχεδὸν τοὺς 900.000.

Φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐξελιξέως αὐτῆς κατὰ τὰ τελευταῖα 10 ἔτη ἦτο ἡ ἀύξησης τῆς ἀκτινοβολίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Χάρις εἰς τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν πού διαθέτει ἡ Τράπεζα συνετέλεσε κατὰ πολὺ εἰς τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἐπιχειρηματικῶν συνδυασμῶν διὰ τῆς συνεργασίας ξένων κεφαλαιούχων καὶ ἐπιχειρηματιῶν με τὸν ἑλληνικὸν βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν κόσμον. Ἰδιαιτέρως ἐπιτυχῆς ἦτο ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ ἴδρυσις, τὸ 1963, τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἐπενδύσεων Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως με τὴν συμβολὴν δεκάδος ἐκ τῶν μεγαλύτερων πιστοδοτικῶν οργανισμῶν τοῦ κόσμου. Ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς διαθέτει ἤδη μετοχικὸν κεφάλαιον 300 ἑκατ. καὶ αἱ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας του μέχρι 30 Ἰουνίου 1966 ἐγκριθεῖσαι ἐργασίαι εἶχον φθάσει τὸ ποσὸν τῶν 372 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ κ. Ἰωάννου Παρασκευοπούλου, παλαιοῦ ἐξέχοντος στελέχους τῆς Τραπεζῆς καὶ τραπεζικῆς προσωπικότητος διεθνοῦς κύρους, τὸ Ἴδρυμα τὸ ὁποῖον ἐώρτασεν ἐφέτος τὴν 125^{ην} ἐπέτειον ἀπὸ τῆς συστάσεώς του συνεχίζει τὴν λαμπρὰν ἐθνωφελῆ του δραστηριότητα εἰς ὅλους τοὺς καιρίους τομεῖς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Ἀμαλίαπολις

Οὐδεὶς, ἐξ ὧσων γνωρίζομεν, τῶν ἱστορικῶν, Ἑλλήνων ἢ ξένων, ἀναφέρει τὴν εἰς Θεσσαλίαν κατ' Ἰούνιον τοῦ 1854 ἀποστολὴν τοῦ γάλλου προξένου Σύρου Α. Guerin πρὸς ἀπόσβειν τῆς Θεσσαλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ μάλιστα ὅτι ἡ περὶ ἀποστολῆς Γάλλων καὶ Ἀγγλῶν προξένων εἰς Θεσσαλίαν ἰδέα ὀφείλεται εἰς ἐπινόησιν τοῦ Γάλλου ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ Forth Rouen, συγγενοῦς τοῦ πρώτου μεταπελευθερωτικοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας Α. Rouen.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ Γαλλία καὶ Ἀγγλία πρὸς κατάπνιξιν τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ, Ἠπειρῶ καὶ Μακεδονίᾳ ἐπαναστάσεως τοῦ 1854, κατὰ τὸν μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας Κριμαϊκὸν πόλεμον, κηρύξασαι ὡς σύμμαχοι τῆς Τουρκίας τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ρωσίας ἀπεβίβασαν εἰς Πειραιᾶ τὴν 13)25 Μαΐου 1854 στρατὸν κατοχῆς, ὁ ὁποῖος παρέμεινε, καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1856 συναφθεῖσαν συνθήκην εἰρήνης, ἐν Ἑλλάδι ἀποχωρήσας κατὰ Φεβρουάριον 1857. Μάλιστα ὁ Γάλλος ὑποναύαρχος καὶ διοικητῆς τῆς ἐν Ἀνατολῇ ναυτικῆς μοίρας Β. Tinan, κατ' ἐκθεσίν του πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ Γαλλικοῦ στόλου Μεσογείου ἀντιναύαρχον Hamelin², ἐπισκεφθεὶς ἀπὸ Μαρτίου 1854 τὴν Ἀμαλίαπολιν Θεσσαλίας, ὀπόθεν ἀνεφωδιάζοντο οἱ Ἕλληνες ἐπαναστάται, ὄχι μόνον ἐγνώρισεν εἰς τοὺς κατοίκους «τὴν σταθερὰν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν (Γαλλίας) νὰ ὑπερασπίσωμεν ἀντὶ πάσης θυσίας τὸ τουρκικὸν ἔδαφος», ἀπειλήσας, ὅτι «θὰ ὑφίσταντο αὐστηρὰ ἀντίποινα ἐκ μέρους ἡμῶν (Γαλλίας), ἂν ἐβοήθουν τοὺς ἐπαναστάτας», ἀλλὰ καὶ μιμούμενος τὸν κατὰ τὸ 1825 Γάλλον συνάδελφόν του Drouault, ὅστις εἶχε συμβουλεύσει τὸν Αἰγύπτιον Ἰμβραῆμ νὰ μὴ ἀποβιβασθῆ εἰς Σάμον, ἀλλ' εἰς Μεσσηνίαν, συνεβούλευσε τὰς εἰς Βόλον ἀφιχθεῖσας τέσσαρας τουρκικὰς μετὰ στρατοῦ φρεγάτας νὰ ἀποβιβάσουν τὸν στρατὸν εἰς τὴν παραλίαν Ἀλμυροῦ, ἀφ' ἐνός μὲν πρὸς λύσιν τῆς παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν πολιορκίας τῆς πόλεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς ἐκδίωξιν τῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ χωρίου Πλατάνου τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ (Ε 20).

Ἄν καὶ ὁ βασιλεὺς Ὅθων τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεως τοῦ στρατοῦ κατοχῆς ἐδήλωσεν εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὰς Γαλλίας Rouen καὶ Ἀγγλίας Wyse, ὅτι θὰ ἐτήρει

1. Μετὰ περιγραφῆς τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸ 1850 ὑπὸ τοῦ Γάλλου προξένου Grasset (Ε 1).

Τὰ ἐν τῷ τέλει τῆς μελέτης κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν δημοσιευόμενα 28 ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἀπόκεινται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας (Προξενικῆ-Ἐμπορικῆ καὶ Πολιτικῆ Ἀλληλογραφία) ὡς καὶ εἰς τὰ Ἐθνικὰ Ἀρχεῖα Παρισίων (Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν), γίνεται δὲ παραπομπὴ διὰ τοῦ κεφαλαίου Ε (= ἔγγραφον) καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν, ἦτοι Ε1 - Ε19 (Ὑπουργεῖον Ἐξωτ/κῶν) καὶ Ε 20 - Ε 28 Ὑπουργεῖου Ναυτικῶν.

2. Ὁ ὑπὸ τὸν ἀντιναύαρχον Hamelin στόλος τῆς Μεσογείου (21 πλοῖα) καὶ ὁ ὑπὸ τὸν ἀντιν. Bruat στόλος τοῦ Ὠκεανοῦ (10 πλοῖα) ἠνώθησαν ὑπὸ τὸν Hamelin, ἡ δὲ ναυτικὴ μοῖρα τοῦ ὑποναύαρχου Tinan «προωρισμένη νὰ δράσῃ εἰς τὰ ὕδατα τῆς Ἑλλάδος» εἶχε 14 πλοῖα, ἐξ ὧν 9 ἀτμοκίνητα. Ἐφημ. Παρισίων Moniteur Universel 25.5.1854.